

מטעמי תורת חיים

פרשת בראשית – כ"ב אותיות לשון הקודש

בשעה שביקש ה' יתברך לברוא את העולם ירדו ועמדו לפניו כל כ"ב האותיות. כל אחת מהאותיות ביקשה שה' יתחיל לברוא בה את עולמו. אך ה' בחר דווקא באות ב' שנאמר "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א) ומדרש אותיות דרבי עקיבא נוסחא ב' לפי דפוס קרקא דף נט ד"ה אמר רבי עקיבא, "ילקוט שמעוני בתחילת ספר בראשית רמז א ד"ה שני רבותיו הנ"ל. ונמצא בזה, כי כל כ"ב אותיות לשון הקודש כבר קדמו למעשה בריאת העולם (ראה 'זוהר חדש' רות דף קח ע"א ד"ה והאותיות כולם).

ויש להתבונן, מהי מעלתן וגדולתן של עשרים ושתים אותיות לשון הקודש, אשר באו לפני הקב"ה בשעה שביקש לברוא את העולם?

כל העולמות נבראו על ידי כ"ב אותיות לשון הקודש

אותיות האל"ף בי"ת נבראו אלפיים שנה לפני שנברא העולם שנאמר "לְפָנִים הָאָרֶץ יְסֻדָּתָּהּ וּמַעֲשֶׂהָ יָדִידָהּ שְׁמַיִם" (תהלים קכ, כו) (זוהר חדש' מדרש רות דף קח ע"א ד"ה והאותיות כולם). **באותיות אלו יש חיות מן השם הוי"ה ברוך הוא** (בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי השבטות מאמר א' אות א' ד"ה איתא בזהיר יתרו), **וכולן חקוקות בשלהבת על כתר נורא של הקב"ה** (ילקוט שמעוני בתחילת ספר בראשית רמז א ד"ה שני רבותיו הנ"ל עשרה) **ועל כסא הכבוד** (תולדות אהרן' לר' אהרן מויטאמר פרשת ויצא דף יד ע"ב סוף ד"ה בפסוק ויצא) **וניתנו בתורה** (זוהר חדש' מדרש רות דף קח ע"א ד"ה והאותיות כולם). תחילת יצירת האותיות נרמזה בפסוק הראשון "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א), "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת" – כלומר קודם בריאת העולם ברא אלקים את האותיות מא' עד ת'. לכן הבריאה הראשונה של האותיות נאצלה במחשבה בלבד בלא אמירה, כי 'אמירה' היא באותיות האל"ף בי"ת, ואילו אז עדיין לא נבראו האותיות. וזה הטעם שנכתבה בבריאה הראשונה רק התיבה "בְּרֵאשִׁית" (בראשית א, א) ולא התיבה "וַיֵּאמֶר" (בראשית א, ב), שנאמרה בשאר חלקי הבריאה (זוהר תורה' לר' דב בער ממעריטש פרשת בראשית ד"ה בראשית נמי מאמר הוא, 'אגרא דכלה' פרשת בראשית ד"ה 'בגמרא ר"ה בראשית' בקיבור בס"ר דב בער).

הקב"ה הביט בתורה (רש"י ספר איוב פרק כח, כג, 'שליה' הקדוש' תורה שבכתב בראשית ד"ה והנה נודע כי, 'בת עין' לר' אברהם דב מאבריש תחילת פרשת ויצא ד"ה והנה בחינת יראה) **וברא את כל היצורים** (פירוש הגר"א לספר היצירה פרק ב משנה ה ד"ה ונמצא כל היצור) **והעולם, בכ"ב האותיות** (זוהר פרשת מקץ דף רד ע"א ד"ה אלא רוא דמלה, רש"י ספר איוב פרק כח, כג, 'שליה' הקדוש' תורה שבכתב בראשית ד"ה והנה נודע, 'מגלה עמוקות' – רב אופנים' אופן קצו, 'אור תורה' לר' דב בער ממעריטש פרשת בראשית ד"ה בראשית נמי, 'מאור עינים' פרשת בראשית ד"ה להבין הענין, 'בת עין' תחילת פרשת ויצא ד"ה והנה בחינת יראה) **שבה** (רש"י ספר איוב פרק כח, כג, 'שליה' הקדוש' תורה שבכתב בראשית ד"ה והנה נודע כי, 'בת עין' תחילת פרשת ויצא ד"ה והנה בחינת יראה). **כך שכל האותיות החל מהאות א' עד האות ת'** (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן קצו) **היו פְּלִי אומנותו של ה' במעשה בראשית** (מנעבר יבק' שפתי צדק פרק יד ד"ה אחר, 'כתם פז' לר' שמעון לבאי על הקדמת זוהר דף ד ע"ב ד"ה בראשית רב המנוט). **והיה זה על ידי ש'צמצם' את עצמו בתוך האותיות** (נעם אלימלך' פרשת וירא ד"ה או יאמר וירא, 'מאור עינים' פרשת בראשית ד"ה להבין הענין), **כאשר תחילת צמצומו היה באות א'.** ואחר כך צמצם את שפעת יקרו והדרו עם אות א' בתוך האות ב', וכן עם אלו שתי האותיות בתוך האות ג', וכך הלאה מאות לאות עד האות ת' שהיא סוף המדרגות (מאור עינים' פרשת בראשית ד"ה להבין הענין דנדט).

וכשם שמאבנים גשמיות בונים בתים, ועל ידי ריבוי הבתים נבנים ערים, ומהערים בונים מדינות ומהמדינות נבנה העולם, כך ממש מהאותיות נבנו התיבות שבתורה הקדושה, ומהתיבות נבנו הפסוקים, ומהפסוקים נבנו פרשיות ומהם נעשו ספרי התורה (בית מועד' לר' מנחם רבא פרק שלושים ושבעה לקיטת איכה דף קעב ע"א), **ומהתורה נברא העולם** (רש"י ספר איוב פרק כח, כג, 'שליה' הקדוש' תורה שבכתב בראשית ד"ה והנה נודע כי העולם, 'בת עין' תחילת פרשת ויצא ד"ה והנה בחינת יראה) **ששניהם דבר אחד הוא** (בית מועד' פרק שלושים ושבעה לקיטת איכה דף קעב ע"א). וזה היה על ידי התנוצצות אורות האותיות אלו באלו, כי כל אחד מהן יש באורו סגולה מיוחדת, ועל ידי התנוצצותם יצא מהם תולדה כפי בחינת צירוף הרכבתם ונעשו שורש מקור כל הנבראים כל אחד בצירוף המיוחד לו (נזר הקדוש' לר' יחזקאל מיכל מגלונג על בראשית רבה פרשה יז סימן ה ד"ה וזכמת האדם). **ונמצא שעל ידי צירופי האותיות א' עד ת', ברא הבורא יתברך את כל העולמות העליונים והתחתונים** שנאמר "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א). וכל בריה שנבראה על ידי אות הקרובה יותר למאציל היא יותר עליונה, וכן ההיפך. לכן בריה שנבראה מן האות ת' האחרונה היא הברייה השפלה מכל הנבראים (תולדות יעקב יוסף' לר' יעקב יוסף מפולנאה פרשת בראשית אות א ד"ה יתבונן המשכיל וידע).

בכ"ב אותיות התורה ה' יתברך יסד, חקק, חצב, צרף, שקל, וצר את כל היצור ואת כל מה שהוא עתיד ליצור (נספר היצירה' המיוחס לאברהם אבינו פרק ב משנה א), **וזה על ידי סידור צירופי האותיות** (נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין שער ד פרק י ד"ה והענין כי התורה הקדושה) **שנכללו בתוך 'עשרה מאמרות' שבהם נבראו העולמות** (ראה פרקי אבות ה, א) (ילקוט יקרים' לר' דב בער ממעריטש טו דף ע"א ד"ה במדרש כי חלק ה'), **ובהם היו צירופי האותיות לתיבות אשר היוו את המציאות, כגון ה'אבן' הגשמית שהתהוותה מצירוף אותיות א' ב' ו' (אגרא דכלה' בראשית מדרש רבה ד"ה עד יתפרש אמן). ונמצא שאין דבר בכל הנבראים שלא נברא באלו הכ"ב אותיות** (שער מאמרי רש"י' לחא"ר"י ז"ל תחילת פרשת בלק), **שהן תורת העולם מבריאתו ועד סופו** (כתם פז' לר' שמעון לבאי מחבר הפיוט 'בר יוחאי' על הקדמת זוהר דף ד ע"ב ד"ה בראשית רב המנוט סבא), **וכפי שנאמר על התלבשות האותיות בנבראים "בְּדָבָר הֵן" שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְבָרוּחַ פִּי כָל צָבָא" (תהלים לג, ו) (נתיא' שער היחוד והאמונה פרק ב). וכך הוא גם בעליונים, ש'המרכבה' הקדושה וכן המלאכים למעלה הכל זה אותיות, וכשאותיות אלו ניצבות יחד הן מורות על דמות 'חיות הקודש' וכדומה (יעירות דבש' לר' יוחנן אייבשיץ חלק ב דרוש יט לטי טבת ד"ה אבל תדע במה שאמר).**

כ"ב האותיות מתלבשות בבריאה ומביאות חיות ושפע לעולם

כנגד כ"ב האותיות מא' עד ת' יש כ"ב צינורות בעולם, כאשר לכל אות מן האותיות יש צינור אחד שמשם יורד שפע לעולם (מגלה עמוקות – ר"ב אופנים' אופן נ ד"ה ארז"ל בשם ספר הפרדס, 'מדרש תלפיות' למחבר 'שבת מוסר' ענף אותיות ד"ה 'אופן ג' מהמגלה עמוקות, 'זרע שמשוך' לר' שמשון נחמני על מגילת אסתר דף נד ע"ב טור ב ד"ה וכן כתוב בכנפי יונה), **והוא סוד הנאמר "בְּךָ בָּרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאָמֹר" (בראשית מח, כ), שהתיבה "בְּךָ" רומזת לכ"ב אותיות התורה שדרכן יורדים כ"ב צינורות בעולם** (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן נ ד"ה ארז"ל בשם ספר הפרדס, 'מדרש תלפיות' למחבר 'שבת מוסר' ענף אותיות ד"ה 'אופן ג' מהמגלה עמוקות). **ויש קיום לעולם על ידי כ"ב אותיות התורה הנרמזות גם בפסוק "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (ישעיה מט, ג) (ילקוט ראובני' פרשת בראשית ד"ה דע בני) והן נחשבות לעולמות כמו 'נשמה לגוף' על מנת לטלטלו ולנענעו ולהחיותו (מדרש תלפיות' ענף אותיות ד"ה כלל העולם), **ושבלעדיהן יתבטל מציאות החומר עד 'שהיה כלא היה' (אגרא דכלה' פרשת בראשית על מדרש רבה ד"ה עד יתפרש אמן). כי על אף שאותיות אלו הן קטני הכמות הרי שהן רבי האכיות** (באר מים חיים' פרשת כי תשא ד"ה ומול זה רומזים אותיות) **וכמה עולמות תלויים בהן** ('שליה' הקדוש' תורה בכתב במדבר אות כא ד"ה וכמו שמספר הזה), **שהן המקבלות תחילה מעט מעט ברכה והשפעה דרך הצינור של האות, עד שמאירות לכל העולמות כולם.** לכן כל אחת מהן נקראת בשם 'אות', כי היא אות וסימן שעל ידה יורדות כל בחינות הברכות והשפע מאתו יתברך לישראל (באר מים חיים' פרשת כי תשא ד"ה ומול זה רומזים אותיות).**

להשגת ספרי 'מטעמי תורת חיים' המתוקים מדבש 052-718-3300

נקודות הפצה בערים: ירושלים, תל אביב, חולון, אשדוד, פתח תקוה, צפת, בני ברק, ביתר עלית, נתניה, רמלה, ראש העין, קרית גת, באר שבע, אשקלון, מעלה אדומים.

בחנויות ספרים בירושלים: 'ספרי מאה שערים', 'ספרי עין יעקב', 'ספרי הישיבה' ניתן להשיג בעוד מקומות ובאמצעות שליח עד הבית

ספר ראשון
כ- 650 עמודים
מרתקים!

ספר שני
כ- 700 עמודים
מרתקים!

וזהו כוונת לשון '**בביכול**' שנאמרה על הקב"ה "**אמר הקדוש ברוך הוא בביכול עמו אלכי בצרה**" (שמות רבה' פרשה ב, ה) וכן "**כך נשתעבדו ישראל במצרים ונגלה הקדוש ברוך הוא בביכול עמקם**" (שמות רבה' פרשה טו, טז) וכן "**בביכול** אף הקב"ה בעמידה" (נמי מגילה דף כא ע"א) ועוד במקומות רבים, שהכוונה בתיבת '**בביכול**' היא לומר שעל ידי כ"ב אותיות הקב"ה "**ייכול**" להיות בזה העולם (נעום אלימלך' פרשת וירא ד"ה או יאמר וירא). והנהגתו באמצעות כ"ב האותיות הקדושות רמוזה בפסוק '**וינגהו בכבדת**' (שמות יד, כה) כלומר שה' יתברך מנהיג את העולם על ידי כ"ב אותיות, **כדת** תורה שהיא כלולה מכ"ב אותיות (יזרע שמשון' לר' שמשון נחמני על מגילת אסתר דף נד ע"ב טור ב ד"ה וכן כתוב בכנפי יונה). לכן העוסק באותיות התורה הקדושה מושפע ומוגן על ידו. ונרמזה השפעתו בפסוק "**אלף לך זקנו ונגמלו בך בטהור ולא בושיו**" (תהלים כב, ו) כלומר שבטחו "**בך**" שזה בכ"ב אותיות התורה ולכן "**לא בושיו**" (ותולדות יצחק' לר' יצחק מנעשיו דף לו ע"ב על תהלים כב, ו). וכן הוא בפסוק "**אלפי בך בטהורתי אל אבוסה**" (תהלים כה, ב) (ותולדות יצחק' דף לו ע"א על תהלים כה, ב) ובפסוק "**אל אבוס כי חסיתי בך**" (תהלים כה, ב) **שעל ידי שדבוקים בכ"ב האותיות – דבוקים בו יתברך** (ותולדות יצחק' דף לו ע"א על תהלים כה, ב). **ובנוסף לכ"ב צינורות כנגד כ"ב אותיות, יש עוד ה' צינורות כנגד האותיות הסופיות ס' ו' צ' ו' ד', והן סך הכל כ"ז צינורות בעולם** (מגלה עמוקות' מהדורא בתרא פרשת וישב אופן הארבעים ותשע ד"ה איתא בוהר, 'מגלה עמוקות' מהדורא בתרא פרשת אמור אופן השלושים וחמש ד"ה הנה בשבת).

אותיות התורה מתלבשות בכל הדברים הגשמיים בעולם שהן 'החומר' לאותיות התורה (יאגרא דכלה' פרשת בראשית בראשית ד"ה אמר ר' ביאי העולם). וזה מה שנאמר "**ואתה מחיה את כלם**" (נחמיה ט, ו), התיבה "**אתה**" – היא בחינת כל האותיות מאות א' ועד האות ת' (תניאי' לר' שניאור זלמן מלאדי שער היחוד והאמונה פרק ב, 'מאור עינים' לר' מנחם נחום מטשרטוביל פרשת בשלח דף לג ע"ב ד"ה הנה כששומע ד"ת) וכנגד ה' מוצאות הפה שהם מקור האותיות (תניאי' שער היחוד והאמונה פרק ב). **ואותיות אלו הן החיות ש"מחיה את כלם**" (מאור עינים' פרשת בשלח דף לג ע"ב ד"ה הנה כששומע ד"ת) **דומם, צומח, חי, ומדבר** (יבט עין' פרשת ויחי ד"ה ויחיות הנמשך להדבר' בשם הרבי מטאראדיק), **וכפי שנאמר "בדבר יהי"ה שמים נעשו"** (תהלים לג, ו) (מאור עינים' פרשת בשלח דף לג ע"ב ד"ה הנה כששומע ד"ת) **וכן שנאמר "ודבר אלפינו יקום לעולם"** (ישעיה מ, ח). והוא גם על דרך מה שנאמר "**לעולם יהי"ה דברך נצב בשמים**" (תהלים קט, ו), שפירושו כי אם יסתלקו האותיות מ'עשרה מאמרות' שבהם נבראה הארץ בששת ימי בראשית ואשר עומדים ומקיימים ומחיים את העולם, **אזי יחזרו הברואים שבכל העולמות העליונים והתחתונים כולל הדומם שבארץ הגשמית, לאין ואפס ממש כמו לפני ששת ימי בראשית**. כי גם בדומם יש נפש וחיות רוחנית בהתלבש בה אותיות הדיבור מעשרה מאמרות המהווים ומחיים את הדומם (תניאי' שער היחוד והאמונה פרק א).

יש קדושה באותיות לשון הקודש (יקרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן סוף פרק יז ד"ה מי שידוע בפשוט), **לכן האוחז בידו אותיות אל"ף בי"ת של כתב אשורית ונשבע בהם, הרי זה כאילו נשבע ב'ספר נביא' מנביאי הקודש** (ראה רמ"א על שו"ע חלק יורה דעה סימן רלו אות ו בשם הבית יוסף) (יזרע שמשון' על התורה לר' שמשון נחמני פרשת בראשית דף ו ע"ב טור ב ד"ה ויקרא אדם שמות). **ובעולמות העליונים קדושת האותיות עוד רבה יותר** (שילתי' הקדוש' בחלק תורה שבכתב פרשת במדבר אות כא ד"ה וכמו בסופר הוה), **כי יש באותיות רוחניות פנימיות וצורתם הגשמית מתייחסת לפנימיות נשמתן**, כי לכל אות יש צורה רוחנית ואור נכבד המשתלשל ממדרגה למדרגה בדרך השתלשלות הספירות עד שמגיע ומתלבש באות ההיא, ונמצא שהאות היא כסא והיכל לרוחניות ההיא. **ודבר זה יפעל ויקרה כאשר יניע האדם אות אחת מאותיות התורה בשפתיו. ואף בעצם כתיבת האותיות כבר שורה רוחניות עליונה עליהם**. וזה סוד קדושת ספר התורה, וכן סוד אות ס' ו-ס' שהיו עומדות בלוחות הברית בדרך נס, וכן סוד פריחת האותיות הנזכרות בענין שבירת הלוחות על ידי משה רבינו (יחסד לאברהם' לר' אברהם אוולאי זקנ של החיד"א מעין שני נהר יא ד"ה אין הדברים כן, 'מדבר קדמות' לחיד"א מערכת א אות מג בשם יחסד לאברהם').

על ידי החטא פוגמים בכ"ב האותיות שבהן נברא העולם

כל הבריאה כולה נהיתה על ידי התורה שהביט בה הקב"ה וברא באותיותיה את העולם. **וכשישראל אינם מקיימים את התורה** (באר מים חיים' פרשת כי תשא ד"ה ועל זה אמר הכתוב ויברך) **וחוטאים, הם מאבדים את העולם שנברא באותיות התורה** (מאמר חקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק א פרק שלשים), **פוגמים בכל העולמות** (יראשית חכמה' לר' אליהו די ודאש שער התשובה שער ה ד"ה וא' מהדברים שצריך השב, 'בת עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו) **אשר חסרו בעוונות, וכפי שרמזו בתחילת הווידיי "אבל אֶנְחֵנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאוּ"** (לפי נוסח אשכנז), כלומר שהחסרנו את האב"ת שהן **אותיות האל"ף בי"ת** (יבט עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו). **ועתה על ידי הווידיי בסדר האל"ף בי"ת נטהרות כל כ"ב האותיות אשר נפגמו בחטא** (דרך חכמה' למהר"ל פוחוביצ'ר נתיב ה' התשובה אות ח ד"ה וסדר הוודין) **והן כולן נתקנות** (יבט עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו, יארן עדת' לר' שרגא יאיר מביאליברזיק פרשת ויקרא דף נ ע"ב ד"ה עוד י"ל טעם) **ונרחץ כל העון של כ"ב האותיות הפגומות** (יעיר מקלט' ונהגות בסוף הספר דף ע על סדר האי"ב ד"ה אתא בוחר פ' קודי). **ויש שמכפילים בווידיי את אותיות מנצפ"ך, כגון "בְּזִבְנוּ פְּעֻסָּנוּ" "מְרִדְנוּ מְרִינוּ דְּבָרִיד" "נֶאֱזָנְנוּ נֶאֱפָנְנוּ" וכו'** (הוא נוסח הספרדים) **כנגד האותיות הסופיות של אותיות מנצפ"ך הנוספות על כ"ב האותיות** (יחסד לאפלים' לר' אליעזר פאפו מחבר 'פלא יועץ' סימן קלא אות ב, 'כף החיים' לר' חיים פאלאגי סימן טז אות ז).

לכן תקנו רבותינו לומר ווידיי בסדר אל"ף בי"ת '**אֶשְׁמְנוּ, בְּזִדְנוּ, גְּזִלְנוּ, דְּבִרְנוּ דְּפִי וְלָשׁוֹן הָרַע, הָעֵינִי, וְהָרָשָׁעַנּוּ, זָדְנוּ, חֲמִסְנוּ, טַפְלָנוּ שָׁקָר וּמְרִמָּה, יַעֲצֵנוּ עֲצוֹת רְעוּת' וכו'** (מאמר חקור דין' חלק א פרק שלשים) **כי הן כנגד כ"ב אותיות התורה שבהן נבראו כל העולמות** (יראשית חכמה' שער התשובה שער ה ד"ה וא' מהדברים שצריך השב, 'בת עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו) **אשר חסרו בעוונות, וכפי שרמזו בתחילת הווידיי "אבל אֶנְחֵנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאוּ"** (לפי נוסח אשכנז), כלומר שהחסרנו את האב"ת שהן **אותיות האל"ף בי"ת** (יבט עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו). **ועתה על ידי הווידיי בסדר האל"ף בי"ת נטהרות כל כ"ב האותיות אשר נפגמו בחטא** (דרך חכמה' למהר"ל פוחוביצ'ר נתיב ה' התשובה אות ח ד"ה וסדר הוודין) **והן כולן נתקנות** (יבט עין' ליום כפור ד"ה ובעבור זאת נתקנו, יארן עדת' לר' שרגא יאיר מביאליברזיק פרשת ויקרא דף נ ע"ב ד"ה עוד י"ל טעם) **ונרחץ כל העון של כ"ב האותיות הפגומות** (יעיר מקלט' ונהגות בסוף הספר דף ע על סדר האי"ב ד"ה אתא בוחר פ' קודי). **ויש שמכפילים בווידיי את אותיות מנצפ"ך, כגון "בְּזִבְנוּ פְּעֻסָּנוּ" "מְרִדְנוּ מְרִינוּ דְּבָרִיד" "נֶאֱזָנְנוּ נֶאֱפָנְנוּ" וכו'** (הוא נוסח הספרדים) **כנגד האותיות הסופיות של אותיות מנצפ"ך הנוספות על כ"ב האותיות** (יחסד לאפלים' לר' אליעזר פאפו מחבר 'פלא יועץ' סימן קלא אות ב, 'כף החיים' לר' חיים פאלאגי סימן טז אות ז).

וכעין זה היה עם אדם הראשון, שכאשר הוא חטא נפגמו כל כ"ב אותיות התורה (יעיר מקלט' ונהגות בסוף הספר דף ע על סדר האי"ב ד"ה אתא בוהר, יקב הישר' פרק קב ד"ה ודע כי חקלפה, יוסף תהילות' לחיד"א על התהלים קיט, א ד"ה עדותיך משפטיך, 'כסא דוד' לחיד"א דרוש ה' לשבת תשובה ד"ה וחוף מדרכנו) **שמהן נברא האדם** (זכר דוד' מאמר שני פרק א דף א ע"ב ד"ה וכדי להראות). **לכן בא דוד המלך עליו השלום שהיה לגלוג נשמתו של אדם הראשון** (יוסף תהילות' לחיד"א על התהלים קיט, א ד"ה עדותיך משפטיך, 'כסא דוד' דרוש ה' לשבת תשובה ד"ה וחוף מדרכנו אפשר לרמוז, 'פני דוד' לחיד"א פרשת ויחי אות ל ד"ה ואתה תחזה שם) **וראה ברוח חכמתו לשורר את מזמור קי"ט בתהלים, שבו ישנם שמונה פסוקים על כל אות ואות בסדר האל"ף בי"ת** (פני דוד' לחיד"א פרשת ויחי אות ל ד"ה ואתה תחזה שם), **ועשה כן בכדי לתקן את כ"ב האותיות** וכן את 'מדת הוד' שהיא מדה שמינית בספירות אשר בהן חטא אדם הראשון (יוסף תהילות' לחיד"א על התהלים קיט, א ד"ה עדותיך משפטיך, 'כסא דוד' דרוש ה' לשבת תשובה ד"ה וחוף מדרכנו, 'פני דוד' לחיד"א פרשת ויחי אות ל ד"ה ואתה תחזה).

גדולי הדורות השיגו וידעו את סוד צירופי כ"ב האותיות

כ"ב האותיות נראות קטנות בכתיבתן אך שורשן רב בקודש, ואי אפשר לשער ולהעריך את גודל המהות והאיכות של כל אות ואות (יאובח ישראל' פרשת ויצא על הפסוק יויקח מאבני המקום). **וכאשר הן נדרשות במילואן, המה מתרבות לאין קץ ובהן גנוזים מסתורין של יוצר בראשית אשר נרמזים בתורה** (יאגרא דכלה' התחלת פרשת בראשית ד"ה בראשית התחלת), ואין בני אדם יכולים בדרך כלל להשיג בשכלם אפילו ברצון ומחשבה את סודות האל"ף בי"ת וכל שכן בפיהם, ואפילו מלאכים עליונים ועליוני העליונים לא יכולים להשיגם כיון שהם סתומים (וזהר פרשת אחרי מות דף עז ע"א ד"ה תא חזי). אמנם אדם שכן יידע וישיג מאותם הצירופים והתמורות של כ"ב האותיות, יידע חכמה גדולה כי הכל תלוי בהן, והוא בסוד "**נגילה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ**" (שיר השירים א, ד) ('ספר הליקוטים' חלק ב' להרמ"ד וואלי בביאור מאמרי חז"ל וזהר ד"ה והנה ידוע גם כן).

על ידי האותיות היו הקדמונים הקדושים משתמשים בשמות הקודש בקדושה ובטהרה, כי היו מדבקים עצמם בקדושה טהרה וכוונה שלימה באימה וביראה אל 'האותיות הקדושות' בסוד נפשם רוחם ונשמתם, ועל ידי זה היו יכולים לפעול ולהמשיך הדבר אשר היו צריכים (יאובח ישראל' לר' אברהם יהושע האשל מאפסא

פרשת ויצא על הפסוק 'ויקח מאבני המקום וישים') ואף להחיות מתים, כפי שאלישע הנביא החיה את הילד חבקוק על ידי צירופי האותיות (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודיטא מאמר שני פרק א דף א ע"ב ד"ה וכדי להראות). **אותיות אלו ניתנו למשה רבינו במעמד הר סיני, וכל אות ואות שנמסרה לו היתה עולה ומתעטרת תחילה על ראש 'חיות הקודש' העליונות ואחר כך יורדת למטה ונמסרת למשה.** ובדורות הראשונים שידעו והסתכלו בחכמות עליונות, ידעו לצרף את האותיות שניתנו בהר סיני. ואפילו החיבים שב ישראל ידעו אז קצת בחכמת האותיות העליונות והתחתונות ולהנהיג על ידן את המעשים בעולם הזה (וזהו פרשת ויקרא דף ב תחילת ע"א ד"ה ויקרא אל משה ועי"ש).

זו היתה חכמתו של אדם הראשון (ובת עין' לר' אברהם דב מאבריש תחילת פרשת ויצא ד"ה 'והנה בחינת יראה' בשם הרבי מטאראדין) **שהיה מכיר בכ"ב אותיות** (ברכת שמואל' לר' אהרן שמואל קאיינדנבור אביו של מחבר 'קב הישר' פרשת חקת ד"ה נחזור לענייננו) **לדעת מאיזה צירופי אותיות נמשכים כל בעלי החיים כפי שורש אחיזתם באותיות התורה** (ובת עין' תחילת פרשת ויצא ד"ה 'והנה בחינת יראה' בשם הרבי מטאראדין) **על ידי צירופי אותיות שנבראו בהן** (ברכת שמואל' פרשת חקת ד"ה נחזור לענייננו) **שנאמר "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ"** (בראשית ב, יט), **כלומר שמו של הבעל חי הוא ממש חיותו** (ובת עין' תחילת פרשת ויצא ד"ה 'והנה בחינת יראה' בשם הרבי מטאראדין). כגון שם **'אריה'** שאדם הראשון הכיר בטבעו שהוא מלך וגיבור עד שהנביאים המשילו את הקב"ה לאריה שנאמר **"כְּאֶרְיָה לְשָׁאֵל"** (הושע יא, ח), וזוהו הבין אדם הראשון שהאריה נברא בג' אותיות שמו יתברך שהן אותיות **'איה'**, והוסיף את האות **ר'** הרומזת ל'רוח' ונוצר שם **'אריה'** (ברכת שמואל' פרשת חקת ד"ה נחזור לענייננו). וכך הוא קרא שמות לכל בעלי החיים. **כי גם דבר המגושם בתכלית, מסתתרים בתוכו אותיות התורה על ידי צמצומים, כפי שמו הנקרא בלשון הקודש** (אגרא דכלה' בראשית מדרש רבה ד"ה עוד יתפרש אמון מכוסה).

כ"ב האותיות וסודותיהן התגלו ליעקב אבינו בשעה שחלם על הסולם והמלאכים העולים ויורדים בו שנאמר "וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיָּנָן שָׁם כִּי בָא הַשָּׁמַשׁ וַיִּנָּקֵחַ מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מִרְאָשָׁיו וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא" (בראשית כח, יא) (מגלה עמוקות' פרשת ויצא דף כד ע"ב טור א בשם הוזהר), ונרמזה ידיעת האותיות בתיבה **"וַיִּשְׁכַּב"** המתחלקת **"ויש-כב"**, כלומר יש במקום ההוא **כ"ב אותיות** (מגלה עמוקות' פרשת ויצא דף כד ע"ב טור א) של התורה הקדושה, ועל האדם להידבק בהן (תולדות יצחק' על התורה לר' יצחק מעשכזי פרשת ויצא דף טו ע"א). **יעקב מסר את סודות כ"ב האותיות לבנו יוסף הצדיק לפני שהוא הורד למצרים** (נלקוט ראובני' פרשת וישב ד"ה 'ועשה לו כתונת פסים' בשם רבינו בחיי). וזה ענין 'כתונת הפסים' שמסר לו, כי 'הלבישו' בידיעת החכמה על ידי **כ"ב אותיות** (ויוסף אברהם' לר' אברהם פאלאני אות פ דף ע"א ע"ב אות ח בשם רבינו בחיי). **וכך היה גם עם שלמה המלך שידע והבין בסוד האותיות כי שרתה עליו רוח הקודש שנאמר "נָאֵם הַגִּבֹּר לְאִיתֵיָאֵל לְאִיתֵיָאֵל וְאָכַל"** (משלי כ, א), **"נָאֵם הַגִּבֹּר" – על 'רוח הקודש' ששרתה עליו, ל"לְאִיתֵיָאֵל" – הוא שלמה המלך שהבין באותיותיו של האל, "וְאָכַל" – שהיה יכול לעמוד בהם ולמלוך על העליונים והתחתונים** (מדרש משלי' פרק כ, א).

וכך היתה חכמתו של בצלאל בעת שעשה את המשכן, הארון וכל כלי, לפי שהוא היה יודע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ (ראה גמ' ברכות דף נה ע"א בשם רב) (תולדות יעקב יוסף' פרשת בראשית אות א ד"ה יתבונן המשיכל וידע). **וכן היו הקדמונים יודעים לצרף את כ"ב אותיות הקודש ועל ידם לברוא כפי רצונם** (נאור החמה' על זוהר פרשת נח דף סז ע"ב ד"ה היג ואשת' כולי האי איש צדיק' מהרא"י). **וכמו שהיו בזה כמה מעשים** (ראה מעשה עם רבא בגמ' סנהדרין דף סה ע"ב, וכן מעשה עם האבן עזרא בספר 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודיטא מאמר שני פרק א דף א ע"ב ד"ה וכדי להראות) (זכר דוד' מאמר ראשון פרק לג דף פב ע"א ד"ה וכן אותיות). **וכך היתה דרכם שהיו לוקחים עפר חדש שלא עובד בו, והיו מניחים אותו על הארץ בשווה.** ואז היו חוקקים באותו עפר את שם הדבר שהיו רוצים לברוא, ובכל אות ואות היו מצרפים עמה את כל אותיות האל"ף ב"ית. למשל כשרצו ליצור 'אדם', היו מצרפים עם האות א' את כל אותיות האל"ף ב"ית וכן עם האות ד' מצרפים את כל האל"ף ב"ית, וכן עם האות מ' מצרפים את כל האל"ף ב"ית. והיו עושים עוד כמה דברים, ואז היה נברא אותו הדבר שרצו (נאור החמה' על זוהר פרשת נח דף סז ע"ב ד"ה היג ואשת' כולי האי איש צדיק' מהרא"י).

תחילת יצירת האדם הוא בכ"ב האותיות של לשון הקודש

נשמת האדם היא נשמת הקודש האצולה מרוח אלקים, כל עיקרה הוא אותיות רוחניות אשר כללות כל האותיות זה כ"ב אותיות. ולכן כשנברא אדם הראשון נאמר **"וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם"** (בראשית א, כו) היות שהוא נעשה מכ"ב אותיות, וכשהאב מוליד ומצויר את בנו, הוא שוב עושהו מכ"ב אותיות, ומאציל מאותיות אשר בקרבו ונותנם בבנו כמדליק נר מנר, וזהו שנאמר **"וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ"** (בראשית ד, א) כלומר ששוב פעם הטביע בו את כ"ב האותיות מא' עד ת' (בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודש ניסן מאמר ד' דרוש ה' על דרך הרמז ד"ה היה לא נעלם. וראה 'תולדות אהרן' לר' אהרן מוסיאמיר פרשת ואתחנן דף כט ע"א ד"ה 'אתחנן אל ה' ענין צירוף אותיות אי"ת על פי הסוד). **וכן הוא מבחינה גשמית, שהרי באב כבר חקוקים כ"ב האותיות שחקק בו אביו בעת יצירתו לפני כמה שנים, ועתה בעת העיבור הוא חוקק את כ"ב האותיות שבו בתוך בנו.** ועל ידי האותיות הללו מתהווה הוולד ומתגדל (נאור החמה' על זוהר פרשת נח דף סז ע"ב ד"ה היג ואשת' כולי האי איש צדיק' מהרא"י).

לכן טוב שהאב והאם יציירו בשעת העיבור לנגד עיניהם את צורת האותיות א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת, כי בצורת האותיות שבתורה יש רמזים נפלאים ורזים עליונים, **וכוח צורת האותיות שהם יציירו נגד עיניהם פועל בוולד להשלימו אל תכלית השלימות הגשמית** (מדרש תלפיות' ענף אשה מזרעת תחילה ד"ה נ"ל שטוב לצייר). וזה נרמז בפסוק **"זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם"** (בראשית ה, א) כלומר **"זֶה סֵפֶר"** שהן אותיות התורה הקדושה, יצייר בעת **"תּוֹלְדֹת אָדָם"** היינו בעת שנוצר האדם (תורה וחיים' לר' חיים פאלאני מערכת ה' אות נ"ב ערך 'זיווג'). ולכן שלמה המלך שיבא את הנשים בכ"ב אותיות התורה כשאמר **"אֵשֶׁת חָלַל מִי מִצָּא וְיִרְחַק מִפְּנֵינִי מִכְרָה: בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לֹא יִחָסֵר: גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ: דָּרָשָׁה אֶמְרוּ וּפְשָׁתֶיהָ וַתַּעַשׂ בְּחָפְזָהּ כְּפִיהָ"** וכו' (משלי לא, ו-יג), כי היות והאשה מולידה בנים, לכן צריכה לכוון לצייר בדעתה את **כ"ב האותיות**. וכל זה כאשר היא כשרה והגונה, לכן **"אֵשֶׁת יִרְאָת יְהוָה היא תִּתְהַלָּל"** (משלי לא, ט) **בכ"ב אותיות**. ושלמה המלך שביקש כי יתן האשה דעתה לזה, **שיבא אותה בכ"ב אותיות** (תורה וחיים' לר' חיים פאלאני מערכת ה' אות נ"ב ערך 'זיווג' ד"ה 'אשר בזה נתן בשם בנו ר' אברהם פאלאני).

וכן בשעת מותו של האדם כאשר דנים אותו על מעשיו, **טרם כל שואלים אותו האם יודע את אותיות האל"ף ב"ית.** ואז חייב להראות מיד באצבעותיו **כל אות ואות מכ"ב אותיות הנמצאות באל"ף ב"ית.** ואין לו אז שום ספר או פנקס רק אצבעותיו, **כי כל האותיות רמוזות** (נלקוט הש"ס' להארי"ל ז"ל בחלק 'סדר האלפא ביתא שבאצבעות דף כא ע"א ד"ה הנה ארז"ל אין תחלת דינו של האדם) **בכל שלושים** (מדרש תלפיות' ענף אותיות ד"ה 'שיח יצחק' בשם 'שיח יצחק' מכתבי הארי"ל ז"ל) **פרקי אצבעות ידיו של האדם** (נלקוט הש"ס' להארי"ל ז"ל בחלק 'סדר האלפא ביתא שבאצבעות דף כא ע"א ד"ה הנה ארז"ל אין תחלת דינו, 'מדרש תלפיות' ענף אותיות ד"ה 'שיח יצחק' בשם 'שיח יצחק' מכתבי הארי"ל ז"ל). ועל כך נאמר 'אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו' (ראה גמ' פסחים דף נ ע"א, גמ' כתובות דף עז ע"ב) **לרמז שצריך להראות 'בידו' את האותיות** (מדרש תלפיות' לר' אליהו הכהן ענף אותיות ד"ה 'שיח יצחק' בשם ספר 'שיח יצחק'). ולזה אמרו רבותינו **"הידיים עסקניות הן"** (ראה גמ' סוכה דף כו ע"א, וכן גמ' שבת דף יד ע"א), משום שהאותיות הרמוזות באצבעותיו חיות הנה ואינן שוקטות, ושולטות בכל מקום. ועוד אמרו כי המרים ידו להכות את חברו 'אף על פי שלא הכהו נקרא רשע' (ראה 'שמות רבה' א, כט), כי למרות שכל מה שעשה היה רק להרים את ידו, **הרי שבמעשה זה הוא השתמש ב'אותיות התורה' הרמוזות בידו והוציא אותן לבזות חברו בהרמת היד – ועל כך כבר נקרא בשם רשע** (מדרש תלפיות' ענף אותיות ד"ה אי"ת כיון שאותיות התורה).

האותיות חקוקות בגופו של האדם ובולטות ומאירות במצחו

האדם נוצר מכל כ"ב האותיות הקדושות (ישער רוח הקודש' להארי"ל ז"ל דרוש א ד"ה 'גם דע כי האדם' ענף ספר היצירה, 'נאור החמה' על זוהר פרשת נח דף סז ע"ב ד"ה היג ואשת' כולי האי מהרא"י). ולכן **אדם נקרא על שם בריאתו מן 'האדמה'**, וזה לפי שורש אותיותיו למעלה על שהוא 'עולם קטן' וכלול מכל הנבראים (זכר דוד' מאמר ראשון תחילת פרק א ד"ה 'סוד השמות ושרשן'). **אין שום גוף או נפש או רוח או נשמה של האדם שלא נבראת על ידי כ"ב האותיות התורה** (ישער רוח הקודש' תחילת דרוש ב, 'חסד לאברהם' מעין רביעי נהר ה'), והן **חקוקות בגופות בני האדם** (ישער רוח הקודש' דרוש א ד"ה 'תמוך מאד, 'כבר לאדון' להחיד"א על אבות דרבי נתן פרק ג ד"ה רמז דכתיב צדקה תציל ממות) **ונמצאות בפניו של האדם, כאשר העור מסך פחד הרקיע** (חסד לאברהם' מעין רביעי נהר ה'). **ואם יחסר מהאותיות הללו לאדם או לשאר היצורים שנוצרו על ידם, אז יהיו הנוצרים בעלי מומים** (מפירוש תגרי"א לספר היצירה פרק ב משנה ה ד"ה ונמצא כל היצור). ועל כך אמרו רבותינו כי משה רבינו היה מושלם בכל כ"ב אותיות ולא היה חסר מהן אפילו אות אחת (מדרש תלפיות' ענף אותיות ד"ה מגלה עמוקות אופן סט) (ראה בגיבורות ה' למהר"ל מפראג פרק שמונה ועשרים ד"ה 'והכחה הזאת' וד"ה 'זרמזו דבר זה' שמושה היה כבד פה וכבד לשון מחמת גודל נשמתו ביחס לגופו לא א' שהיה בעל מום עי"ש ואכמ"ל). **ויש רמז כי גמטריא קטנה של כל אותיות האל"ף ב"ית הנכתבות במילואן כך אל"ף ב"ית גימ'ל דל"ת ה"ה ו"ו ז"יין ח"ית ט"ית יו"ד כ"ף למ"ד מ"ים נו"ן סמ"ך ע"יין פ"א צדי"ק קו"ף ר"יש ש"יין ת"י"ו עולות גמטריא קטנה של רמ"ח עם הכולל, כנגד רמ"ח איברי האדם** (ברכת טובי' על התורה לר' משה נראל הכהן בחלק ליקוטים על התורה ליקוטים שונים ד"ה 'ביכפני' בשם הרמ"ע בכפני יונה).

